

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Філософія музики»

2021-2022

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

Статус дисципліни – вибіркова

Інститут – Навчально-науковий інститут музичного мистецтва

Кафедра – методики музичного виховання і диригування

Курс – 2; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: аналізу і синтезу, порівняння, філософування (міркування, роздумування на філософські теми), дискусії.

Форми навчання: очна (денна, вечірня), дистанційна.

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2021-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Очна	II	III	120/4	46	16			30	74	-	+	-

2. Викладач

Полюга Вікторія Володимирівна viktoriya_322@meta.ua 0679767658	кандидат філософських наук, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування
--	--

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою навчання є розвиток та утвердження інтелектуальних засад та творчих принципів в науковому та музично-педагогічному житті аспіранта засобами осмислення філософських структур та парадигм в цілому.

Результати навчання. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом ; аналізувати, критично оцінювати та інтерпретувати культурно-історичні події, явища, процеси, тенденції та закономірності розвитку музичного мистецтва певного історичного періоду.

Компетентності.

Загальними компетентностями вивчення курсу філософії музики є :

- Здатність до розуміння та глибокого аналізу світоглядного кола системних питань та соціокультурних явищ; аналіз міждисциплінарних процесів; реалізація власного творчо-мистецького потенціалу в наукове дослідження;
- Готовність до наукового пошуку: здатність до мистецького та філософського аналізу; сформованість особистісно-творчих здатностей дослідника; визначення мети, наукової новизни, завдань та стратегії дослідження.

Фаховими компетентностями є:

- Здатність до розуміння низки дослідницьких парадигм, стратегій у галузі музичного мистецтва; специфіки функціонування і розвитку музичного мистецтва як цілісності, як феномену людства, як еволюції від багатоплановості стилів до його плюралізму, що існує і розвивається через взаємодію його національних і регіональних форм.
- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, теорії її походження; філософського осмислення проблем музичної творчості, герменевтики, музичного семіозису в контексті філософії музики, соціокультурного буття музики в концепції музичного естетизму; осмислення питань про походження, сутність музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом; оперування основними поняттями музичної герменевтики.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін, як: «Філософія як досвід мислення», «Проблеми сучасного музикознавства», паралельно з дисциплінами «Проблеми музичної герменевтики», «Соціокультурні виміри музичного мистецтва».

Постреквізити дисципліни. Дисципліною «Філософія музики» завершується освітня складова ОП 025 музичне мистецтво. Після вивчення курсу аспірант вибудовує індивідуальну траєкторію власного наукового дослідження.

Лінк на дисципліну: Програма з навчальної дисципліни «Філософія музики», розміщена на сайті ДДПУ ім. Івана Франка (аспірантура, навчально-методичне забезпечення, 025 музичне мистецтво).

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1.Філософський світ музики.

Походження музики. Сутність музики. Цінність музики. Взаємозв'язок слова і почуття, взаємозв'язок між музикою і розумом.

Тема 2. Основні питання філософії музики

Сутність музики. Визначення сенсу в музиці. Музика і духовність людини.

Тема 3. Музика стародавньої Греції та Єгипту

Роль музики в житті греків (елліністичний період). Філософія музики Єгипту.

Тема 4. Філософські теорії та концепції у світі музики

Філософія та теорії музики Піфагора, А.Шопенгауера. О.Лосєва, Ф.Ніцше, Р.Вагнера, Т. Адорно.

Тема 5. Сучасні тенденції філософії музики

Музика, як філософія. Вплив музики на формування світоглядних орієнтирів. Філософія музики в контексті осмислення її участі в бутті. Музикотерапія.

Тема 6. Проблема музичної творчості у філософії

Проблема творчості у дискурсі: філософія, духовність, музика. Інтерактивний характер категорій музика, творчість, інтерпретація. Музика, що стає творчістю в екзистенційній площині.

Тема 7. Семіозис, естетизм та екзистенція у концепціях філософії музики.

Музика як гармонія сфер чи інструмент культури. Категорії «оригінальності» чи «геніальності» у музиці ХХст. Проблеми музичного семіозису, естетизму музичного сприйняття.

Тема 8. Музична діяльність як чинник синергії культур.

Поняття та проблеми синергетики в музичній освіті. Музична діяльність у глобалізаційних процесах сучасності.

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Походження та сутність музики. Основні цінності життя яких навчає музика .

Тема 2. Що історія музики розкриває нам про світ? Який зв'язок між музикою та емоціями? Який взаємозв'язок між музикою, розумом, сенсом та різниця музичної форми і змісту?

Тема 3. Музичні інструменти античних греків та єгиптян.

Тема 4. Філософські теорії та концепції у світі музики.

Тема 5. Сучасні тенденції та проблема музичної творчості у філософії музики.

Тема 6. Філософія музики як методологічна основа визначення обдарованості.

Тема 7. Проблема музичного семіозису, естетизму, та екзистенції в контексті філософії музики.

Тема 8. Музична діяльність – каталізатор соціально-синергетичних процесів.

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № **27** основного корпусу Навчально-наукового інституту музичного мистецтва (корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11).

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID:8293267761 Passcode:455069)

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, в телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на питання плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);

- співбесіда з лектором;

- залік.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених філософських проблем.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Усні відповіді (семінарські)	Співбесіда з лектором	Сума (залік)
60	40	+

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою

$x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Залік за талоном № 2 проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Філософський світ музики. Походження музики. Сутність музики.
2. Основні питання філософії музики: Який взаємозв'язок між музикою і розумом? Що таке сенс у стосунку до музики?

3. Форма і зміст у музичному творі (порівняльний аналіз).
4. Який вплив музики на формування духовності і поведінки людини?
5. Музика стародавньої Греції та Єгипту. Роль музики в житті греків (елліністичний період).
6. Філософія та теорія музики Піфагора. Музика сфер Піфагора.
7. Музика в семіотичному просторі моралі Ф. Ніцше.
8. До проблеми філософії музики у спадщині А. Шопенгауера.
9. Соціологія музики Т.Адорно.
10. Сучасні тенденції філософії музики. Музика, що лунає як філософія (інтерпретації музики як моделі світу). Філософські основи музичної терапії.
11. Основні категорії філософського осмислення проблеми творчості.
12. Феномен інтерпретації в музиці.
13. Музика як екзистенційна творчість.
14. Музика ХХст. Категорія оригінальності.
15. Проблема музичного семіозису в контексті філософії музики.
16. Музичний естетизм як універсальна умова соціокультурного буття музики.
17. Синергетика як метод в музичній освіті.
18. Місце музичної діяльності у глобалізаційних процесах сучасності.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання / джерелами інформації.

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна :

1. Гомілко О. Музика. Гармонія сфер чи інструмент культури? / Ольга Гомілко // Докса. – 2010. – Вип. 15. – С.276 – 285.
2. Капічіна О.О. Музичний естетизм як універсальна умова соціокультурного буття музики / О.О. Капічіна // Мультиверсум. Філософський альманах. – К.: Центр духовної культури, – 2006. – № 57. – С.56-62
3. Лосев А.Ф. Музыка как предмет логики // Лосев А.Ф. Из ранних произведений. – М : Правда,, 1990. – 634с.
4. Макаренко Г.Г. Пантрагічне світосприйняття в культурологічній філософії Ріхарда Вагнера // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності (Альманах). – Київ:Знання, 1981. – С.25-29.
5. Ніцше Ф. Повне зібрання творів / Фрідріх Вільгельм Ніцше // Народження трагедії з духу музики. – Т. 1. – Львів : Астролябія, 2004. – 769 с.
6. Полюга В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Філософія музики» із спеціальності 025 Музичне мистецтво (третього освітньо-наукового рівня вищої освіти): Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка. Дрогобич, 2018. 48с.

7. Полюга В.В. Екзистенційна парадигма музичної творчості / Вікторія Полюга // Наукові записки національного університету "Острозька академія" Вип.17. – Острог, 2015. – С.8-12

8. Полюга В.В. Філософія і музика: «філософія музики» та «музика філософії» / Вікторія Полюга // Хорове мистецтво України та його подвижники: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Дрогобич, 19 – 20 жовтня 2017 року) [Електронний ресурс] / Редкол.: І.Л. Бермес, В.В. Полюга. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2017. – С.234-247. – Режим доступу: <http://ddpu.drohobych.net/konf-xorove-mystectvo/>

Допоміжна:

9. Васюріна А. О. Гедоністичність сприйняття просторової досконалості музичного світу / А. О. Васюріна // Сучасна картина світу: Інтеграція наукового та позанаукового знання. Вип. 3. – Суми., 2004. – С.175 – 181.

10. Полюга В.В. Феномен інтерпретації в музиці: філософський аспект / Вікторія Полюга // Практична філософія. – К.: Парапан, 2013. – №3. – С.59 – 64.

11. Сычева С. Г. Эстетические идеи в книге А. Шопенгауэра «Мир как воля и представление» [Текст] / Светлана Георгиевна Сычева // Известия Томского политехнического университета. – 2010. – Т. 316, №6. – С. 180-184.

12. Шопенгауэр А. Мир как воля и представление / Артур Шопенгауэр. – М.: Наука, 1993. – Т. 2. – 669 с.

Інформаційний ресурс:

13. Адорно Теодор В.Обране: Соціологія музики [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Adorno/Adorno_index.php

14. Естетіс [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://terme.ru/dictionary/179/word/yestezis>

15. Ігнатова Л. Феномен творчості як духовний компонент пізнання [електронний ресурс] / Лариса Ігнатова // Філософія творчості. – С.238 – 247 http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/MuzS/2010_6/statti/25-ignatova.pdf

16. Лосев А.Ф. Музика як предмет логіки. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.opentextnn.ru/music/Perception/?id=618>